

BRONNEN SELECTEREN OM ARGUMENTEN TE VERZAMELEN

INLEIDING

Hoe een keuze maken, een standpunt innemen en verdedigen als u niet geïnformeerd, slecht geïnformeerd of verkeerd geïnformeerd bent? Deze module is bedoeld om jongeren te helpen bij het verzamelen van bronnen en het analyseren en sorteren van de inhoud ervan. Het is de bedoeling om een reeks documenten te verzamelen die representatief zijn voor de verschillende standpunten, betrokken partijen en uiteenzettingen om dan vervolgens in module 5 een analyse te maken van de tijdens het debat aangevoerde argumenten.

Hiervoor bevat deze module drie activiteiten. De eerste is bedoeld om jongeren te helpen bij het verzamelen van documenten. De tweede vormt een hulpmiddel voor het maken van een bibliografie over een bepaald onderwerp op het WebDeb-platform. Deze twee activiteiten kunnen worden gecombineerd tot één. Activiteit 3 mobiliseert jongeren om de aard van deze documenten te analyseren.

VOORAFGAANDE STAPPEN uitgevoerd door de groep of uzelf:

- Kader van het debat (module 1)
- Het formuleren van de debatvraag (module 2)

VERDERGAAN MET ANDERE MODULES

Verzamel de bronnen en ga dan naar **module 5** om de voorgestelde argumenten te analyseren. U kunt na het verzamelen van de bronnen ook naar **module 6** gaan om de deelnemende partijen van het debat te analyseren. U kunt ook direct naar **module 7** gaan om het mondelinge debat te oefenen, of naar **module 8** om een standpunt over de debatvraag in te nemen.

SAMENVATTING

ACTIVITEITENFICHES

ACTIVITEIT 1

Documenten met betrekking tot de debatvraag verzamelen – p. 46

ACTIVITEIT 2

Een bibliografie op WebDeb maken – p. 47

ACTIVITEIT 3

De aard van een document analyseren - p. 49

AANKNOPINGSPUNTEN

AANKNOPINGSPUNT 1

Zoeken naar institutionele documentatie - p. 51

AANKNOPINGSPUNT 2

Zoeken naar informatie via de geschreven pers - p. 53

AANKNOPINGSPUNT 3

Zoeken naar informatie met behulp van zoekmachines - p. 54

AANKNOPINGSPUNT 4

Zoekmachines effectief gebruiken – p. 55

AANKNOPINGSPUNT 5

Tekst van de geanalyseerde media-inhoud – p. 57

DOCUMENTEN MET BETREKKING TOT DE DEBATVRAAG VERZAMELEN

Minimale duur - 50 minuten.

Opstelling - Geen specifieke opstelling.

Materiaal – Minimaal één smartphone (of één computer) per twee jongeren.

Beschrijving – Deze activiteit is bedoeld om op internet (en in de papieren media) teksten en audiovisuele documenten in verband met de debatvraag te zoeken. Zo maken jongeren kennis met documentair onderzoek en worden ze zich bewust van de grote diversiteit aan beschikbare bronnen. Ze ontdekken nieuwe bronnen naast de bronnen die ze gewoonlijk raadplegen of de eerste resultaten van zoekmachines.

1. VERLOOP VAN DE ACTIVITEIT

Leg het doel van de activiteit uit, namelijk het zoeken van teksten, video's, rapporten en documenten met standpunten en argumenten in verband met de debatvraag. Geef duidelijke instructies voor het zoeken naar inhoud op internet.

Belangrijk hierbij:

- a. De mogelijkheid om meerdere zoekmachines te gebruiken (noem er een paar);
- b. Het formuleren van de zoekopdrachten (gebruik van aanhalingstekens, operators, enz.);
- c. De mogelijkheid om op een website te zoeken;
- d. De verschillende filters.

AanknopingspuntenZoekmachines effectief gebruiken

Naast deze technische informatie moet u de jongeren ook enkele beperkingen opleggen bij het zoeken naar documenten. Deze beperkingen zullen het latere analysewerk vergemakkelijken. Op die manier hoeft u voor de analyse geen selectie te maken. Besteed bij deze beperkingen aandacht aan:

- **a. De omvang** van de geschreven documenten, de lengte van de video- of audiodocumentaires, enz. Als een bijzonder interessante podcast 50 minuten duurt, kunt u beter de relevante passages selecteren in plaats van hem in zijn geheel te beluisteren.
- **b. De datum** van het document. Pas op voor te oude bronnen, die soms te veel context vragen voor de beschikbare tijd. Soms kan een archiefdocument echter interessant zijn.
- **c. De complexiteit** van de uiteenzetting. Een wetenschappelijk artikel van Google Scholar is vaak een interessante bron. Personen zonder voorkennis zullen moeite hebben om deze documenten te begrijpen.

2. ZOEKEN PER PAAR

Laat de jongeren in groepjes van twee werken en verdeel de onderzoeksdomeinen onder de verschillende groepjes. Deze domeinen zijn mogelijk afhankelijk van het thema, maar u kunt ze best indelen op basis van het type bron. Bijvoorbeeld: de media (gedrukte pers of audiovisuele media); politieke partijen; parlementen en regeringen; administraties; lobby's en verenigingen; wetenschappelijk onderzoek; sociale netwerken; enz.

Aanknopingspunten

'Zoeken naar informatie via de geschreven pers', 'Zoeken naar institutionele documentatie', 'Zoeken naar informatie met behulp van zoekmachines'

Let op: Als u WebDeb wilt gebruiken voor analysedoeleinden (zie module 5), kunt u alleen teksten en transcripties van video's en audio gebruiken.

3. VERWIJZING NAAR DE DOCUMENTEN

Vraag de groepen om de URL-adressen van de geselecteerde bronnen op te nemen in een gedeeld document, of om de precieze referenties te noteren (of om naar activiteit 2 van deze module te gaan en een bibliografie op WebDeb te maken).

4. DISCUSSIE

Sluit deze activiteit af met een debriefing over de moeilijkheden bij het gebruik van zoekmachines, over obstakels (betaald abonnement op mediasites bijvoorbeeld) of succesverhalen bij het zoeken naar documentatie.

EEN BIBLIOGRAFIE OP WEBDEB MAKEN

Minimale duur - 30 minuten.

Opstelling - Geen specifieke opstelling.

Materiaal – Minimaal één smartphone (of één computer) per 2 jongeren. Voorzie ook een projector aangesloten op een computer of een gemeenschappelijk scherm.

Beschrijving – Deze activiteit is bedoeld om jongeren te leren een volledige bibliografie op te stellen. Ze ontwikkelen hun vaardigheden door het invullen van een formulier om de in activiteit 1 verzamelde documenten op het WebDeb-samenwerkingsplatform te archiveren. Op die manier worden de activiteiten van module 5 en 6 ook gemakkelijker.

1. WEBDEB ONTDEKKEN

Als de groep nog niet op WebDeb heeft gewerkt, leg de jongeren dan uit hoe ze zich kunnen registreren en lid kunnen worden van de groep die u eventueel al hebt gemaakt. Laat de jongeren zien via welke pagina ze informatie kunnen coderen. Het betreft het tabblad 'bibliografie' van het debat dat is gemaakt als onderdeel van module 2 (of dat u zelf hebt gemaakt).

Klik in dit tabblad op 'Een tekst toevoegen'. WebDeb biedt twee mogelijkheden: zoeken op het platform als de tekst er al staat, of een nieuwe tekst toevoegen als dit niet het geval is. Kies deze tweede optie.

2. CODERING

Voor elke tekst moet elk groepje jongeren het volgende in het formulier vermelden:

- Of de tekst of het audiovisuele document **online beschikbaar is**. In dit geval moeten ze de URL coderen (dan worden de andere velden van het formulier automatisch ingevuld, ze moeten de inhoud echter wel controleren).
- De **titel** van de tekst of het audiovisuele document.
- De **naam van de auteur** (d.w.z. voornaam en dan de achternaam in het geval van een persoon, of de volledige naam van de organisatie). Klik op '+' als er meer dan één auteur is.

Als de auteur bekend is bij het platform, krijgt u functies en lidmaatschappen te zien wanneer u tekst in het betreffende vak begint in te voeren. WebDeb vraagt u mogelijk ook om zijn identiteit te bevestigen. Als de auteur nog niet is geregistreerd in WebDeb, moet u een fiche aanmaken. U kunt de informatie wel tot het strikte minimum beperken, namelijk de voor- en achternaam van de persoon of de naam van de organisatie.

- De **publicatiedatum** van de tekst of het audiovisuele document.
- De **website** waarvan het document afkomstig is, of de uitgever ervan.
- De inhoud van de tekst
  - Bij een op internet beschikbaar document wordt deze tekst automatisch weergegeven. Als het document echter afkomstig is van een alleen voor abonnees toegankelijke website, is de tekst alleen zichtbaar als uw groep een abonnement heeft. Als dit niet het geval is, moet u de tekst zichtbaar maken op WebDeb
    - verwijder de URL in de eerste rubriek van het formulier;
    - kopieer/plak de tekst van de originele website in het WebDeb-formulier.

WAARSCHUWING: Niet alle teksten zijn gratis toegankelijk, ook niet op internet. Als de tekst niet gratis toegankelijk is, kunt u deze kopieer-/plakhandeling alleen uitvoeren in de groep die u in WebDeb hebt aangemaakt en die voor educatieve doeleinden bedoeld is. U mag deze documenten die niet vrij zijn van auteursrechten niet in de openbare WebDeb-ruimte verspreiden.

- Bij een document in pdf-formaat moet u deze pdf eerst op de smartphone of computer opslaan en vervolgens in het WebDeb-formulier op 'Bladeren' klikken en het bestand selecteren.
- Als de tekst niet beschikbaar is op internet, moet u deze kopiëren en plakken of overtypen.
- Hetzelfde geldt als u slechts een deel van het document wilt opslaan (u moet dan eerst de URL verwijderen en vervolgens het gedeelte dat u interesseert kopiëren/plakken).

U kunt ook andere niet-verplichte informatie toevoegen:

- De **functie** en het **lidmaatschap** van de auteurs. Met functie bedoelen we het beroep van de auteur (bijvoorbeeld journalist) of de functie die hij vervult in het organigram van zijn organisatie (bijvoorbeeld algemeen directeur). Met lidmaatschap bedoelen we de volledige naam van de organisatie waarvan hij lid is. U kunt per auteur slechts één functie en lidmaatschap vermelden.
- Het **type tekst**, dit verwijst naar de 'typologische' dimensie van de analyseactiviteit van de aard en kwaliteit van de documenten.

Klik op 'Opslaan' wanneer deze informatie is gecodeerd. Zo keert u terug naar het tekstscherm en naar het debatscherm voor de volgende codering. U kunt ook altijd de informatie in het tekstbestand aanpassen door op de titel van de tekst te klikken en vervolgens op bewerken (rechtsboven), door 'Update' aan te duiden in het vervolgkeuzemenu.

DE AARD VAN EEN DOCUMENT ANALYSEREN

Minimale duur - 50 minuten.

Opstelling - Geen specifieke opstelling.

Materiaal - Geen materiaal nodig.

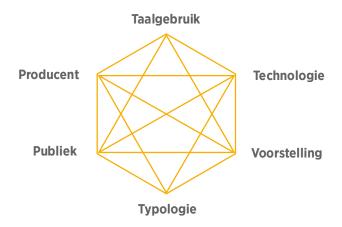
Beschrijving- Deze activiteit is bedoeld om jongeren te helpen een document te situeren door het te analyseren op basis van een multidimensionaal raster, geïnspireerd op het British Film Institute-model, een instrument dat veel wordt gebruikt in mediaonderwijs om media-inhoud te ontleden.

1. HET ANALYSERASTER ONTDEKKEN

Licht het analyseraster toe. In media-inhoud zijn er altijd zes dimensies: taalgebruik, technologie, voorstellingen, typologie, publiek en producent. Deze zes dimensies helpen een mediaproduct voorstellen als een gestructureerd materiaal dat deel uitmaakt van een complex georganiseerd productie-, distributie- en ontvangstsysteem.

Deze dimensies zijn niet hiërarchisch en zijn niet bedoeld om afzonderlijk te worden behandeld. Ze zijn afhankelijk van elkaar; elke dimensie vormt een toegangspunt dat is verbonden met alle andere dimensies. We kunnen het gebruik van de analyse van deze zes dimensies extrapoleren naar elk document, elke media-inhoud of andere bron.

De zes dimensies van media-inhoud volgens het British Film Institute

Het taalgebruik: In de geschreven pers, op de radio, op televisie of op internet wordt niet hetzelfde taalgebruik gehanteerd. De dimensie 'taalgebruik' in dit analyseraster is gericht op het bestuderen van de constructie van de mediaboodschap, op visueel, geluids- en taalniveau. Hoe interpreteer ik deze boodschap?

Elk type media (bioscoop, geschreven pers, radio, enz.) gebruikt zijn eigen codes, en zelfs binnen een bepaald type media, bijvoorbeeld de geschreven pers, worden in de vrouwenpers andere uitdrukkingen en codes gebruikt dan in een tijdschrift over jacht en visserij. We gaan nu deze taalcodes (het gebruik van een bepaalde term, het gebruik van al dan niet inclusief schrijven, de kwaliteit van de taal, enz.) opsporen en de manier ontleden waarop de boodschap is opgebouwd.

De voorstelling: Hoe vormt en illustreert dit medium de wereld? Deze dimensie duidt zowel de voorstellingen van de wereld in een document aan als de impact van dit document op de voorstellingen van het publiek. Hoe worden de onderwerpen voorgesteld? Welke stereotypen en welke visie op de wereld worden overgebracht?

De technologie: De technische processen in de opbouw van de boodschap lopen uiteen en hebben impact op het resultaat. Technologie is een parameter die de communicatie beïnvloedt. Een foto in zwart-wit in plaats van in kleur, een film met speciale effecten, een Facebook-live, enz. **Welke technologie wordt gebruikt en hoe beïnvloedt deze** de inhoud, de formulering van de boodschap en het onthaal van het document?

De producent: De producent is de persoon die het bericht verzendt. **Wie heeft dit bericht geproduceerd, gefinancierd, wat zijn de bedoelingen van de producent?** Overtuigen, informeren, verkopen? Via deze dimensie analyseren we de productie en verspreiding van de boodschap rekening houdend met de ideologie en de specifieke sociaal-economische problemen en beperkingen.

Het publiek: Het publiek is de ontvanger van de communicatie. **Voor wie is dit document bedoeld? Wat doet het publiek ermee?** Hoe worden de berichten geïnterpreteerd? Wat is de invloed van het publiek op de constructie van de betekenis? We willen in deze dimensie de groep ontvangers bestuderen, dat wil zeggen de activiteit via welke een luisteraar, een toeschouwer, een lezer betekenis aan een document geeft.

Typologie: Typologie betreft het type document dat wordt geanalyseerd. Over wat voor document hebben we het? Wetenschappelijk? Informatief? Opiniestuk? Reclame? We kunnen documenten op basis van inhoud (bijvoorbeeld het informatieregister versus het entertainmentregister), genre (bijvoorbeeld sciencefiction versus soap), medium (bijvoorbeeld televisie versus radio) enz. in verschillende categorieën indelen. Met deze dimensie willen we analyseren welk type media is gebruikt om de boodschap over te brengen.

2. ANALYSE VAN DE AARD VAN EEN DOCUMENT

Verdeel de teksten onder de jongeren, zodat elke jongere of elk groepje van twee jongeren een tekst of een audiovisueel document analyseert. Idealiter selecteert (of krijgt) elke jongere of elke groepje van twee jongeren één van de tijdens activiteit 1 verzamelde documenten.

De jongeren moeten de verschillende dimensies van het diagram analyseren en op papier (op een raster of op een manier naar keuze) een evaluatie maken. De jongeren analyseren deze zes punten en komen tot een conclusie: is dit document relevant voor hun corpus?

3. DISCUSSIE

Na deze activiteit vergelijken we in een discussie de verschillende analyses van de jongeren en benadrukken we enkele essentiële punten: Verschilt het taalgebruik afhankelijk van het type document?; Past het document bij het beoogde publiek?; Welke impact kunnen de afbeeldingen in het document op het publiek hebben?; enz. We kunnen ons als groep heel wat interessante vragen stellen om ons bewust te worden van de berichten in de verzamelde documenten.

Analysevoorbeeld

Vrijbrief "La suppression des examens dans l'enseignement secondaire? Une nécessité! ('Examens in het secundair onderwijs afschaffen? Een noodzaak!)" Geschreven door Corentin Melchior, leerling en klasafgevaardigde van het zesde middelbaar (gepubliceerd op 9 maart 2021 op de website van Le Soir):

- Het taalgebruik. Uitgesproken; de tekst is opgesplitst in verschillende paragrafen; voetnoten en een verwijzing naar een literaire bron; gebruik van concepten (principes van geborgenheid en exploratie); gebruik van de woorden 'de jongere(n)' om te verwijzen naar het doelpubliek.
- De voorstellingen. Het betreft een jongere die over jongeren praat, maar eerder vanuit de positie van een buitenstaander. Hij beschrijft de jongeren als angstig, gedemotiveerd, gelaten.
- Technologie. Het artikel is op de website van Le Soir gepubliceerd. Dit artikel is niet beschikbaar in gedrukte versie. De Belgische krant Le Soir bestaat sinds 1887. Het merk Le Soir, een referentiekrant onder de Franstalige kranten, is tegenwoordig beschikbaar in alle beschikbare formaten: papier, internet, mobiele applicaties, sociale netwerken ...
- De producent. Corentin Melchior, leerling en klasafgevaardigde van het zesde middelbaar. Hij vermeldt niets over zijn school. Hij schreef nog een artikel voor het tijdschrift Traces (februari 2021) met als titel 'Confinement, côté étudiant' (In quarantaine als student). De auteur is direct betrokken bij het probleem en hij wil de school overtuigen om de eindejaarsexamens te laten vallen en in plaats daarvan de lessen langer te laten doorgaan.
- *Het publiek.* Binnen de vrijbrief wordt niet expliciet een publiek aangesproken. Le Soir richt zich op een hoogwaardig publiek^m, met een gemiddelde leeftijd tussen de 40 en 50 jaar.
- *De typologie.* Een vrijbrief in een belangrijke Franstalige krant.

Aanknopingspunten

Tekst van de geanalyseerde media-inhoud

ZOEKEN NAAR INSTITUTIONELE DOCUMENTATIE

Niet alle documenten met belangrijke informatie zijn even gemakkelijk te vinden. Programma's van verkiezingskandidaten, regeerakkoorden, parlementaire debatten, al deze informatie is belangrijk wanneer u probeert te begrijpen welke partij welk standpunt inneemt over een kwestie of om de argumenten achter beslissingen van een vergadering te begrijpen.

Er is geen magisch recept om deze informatie te vinden, de bronnen zijn verschillend naargelang de thema's en de gezochte documenten. We kunnen wel enkele algemene richtlijnen meegeven.

DE RELEVANTE INSTELLINGEN IDENTIFICEREN

Voordat u op zoek gaat naar door instellingen gepubliceerde informatie moet u bepalen welke instellingen welke informatie verstrekken. Een instelling heeft alleen interessante informatie over een bepaald onderwerp als zij expertise heeft op dat gebied. U gaat best naar het federale portaal om de overheidspagina's te verkennen om te achterhalen welke instelling bevoegd is voor een bepaalde kwestie.

Al deze informatie is beschikbaar via deze link: https://www.belgium.be/fr/la_belgique/pouvoirs_publics.

Als algemene regel geldt dat een entiteit rechtstreeks bevoegd is voor een aantal thema's en ook verantwoordelijk is voor bepaalde taken toevertrouwd door de toezichthoudende entiteit boven deze entiteit. Zo beheren de gemeenten de gemeentebossen, maar als een gewest een beslissing neemt over alle groenruimten op het grondgebied, geldt deze beslissing ook voor de door de gemeenten beheerde bossen. De federale entiteiten en de federale staat hebben de volgende bevoegdheden:

- De **gemeenten** zijn verantwoordelijk voor het beheer van zaken van gemeentelijk belang, dat wil zeggen alles wat niet afhankelijk is van hogere entiteiten. Ze zijn met name bevoegd voor openbare werken, ordehandhaving en huisvesting. Ze zijn ook verantwoordelijk voor het realiseren van door hogere entiteiten toevertrouwde opdrachten.
- De provincies staan in voor zaken van provinciaal belang. Deze omvatten onder meer bepaalde kwesties in verband met toerisme, cultuur, sociale bijstand of beheer van groenruimten. Ze zijn ook verantwoordelijk voor het realiseren van door hogere entiteiten toevertrouwde opdrachten.
- De regio's hebben bevoegdheden die rechtstreeks verband houden met het - eerder brede - begrip 'territorium'. Voorbeelden van regionale bevoegdheden: werkgelegenheid, landbouw, openbare werken, energie, vervoer (behalve NMBS), ruimtelijke ordening, ecologie, huisvesting en tot slot het toezicht op de provincies en gemeenten.

- De gemeenschappen vervullen dan weer alle bevoegdheden met betrekking tot taal en zogenaamd 'persoonlijke' onderwerpen, dat wil zeggen met betrekking tot individuen. Deze bevoegdheden omvatten cultuur, onderwijs, sport en bijstand aan personen.
- De **federale staat** in voor alle bevoegdheden met betrekking tot aangelegenheden die het algemeen belang van alle Belgen betreffen. Deze bevoegdheden omvatten financiën, het leger, justitie, buitenlandse zaken, federale politie, sociale zekerheid en belangrijke wetten over sociale bescherming (zoals pensioenen en ziekte- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen).

DE DOOR DE OVERHEDEN GEPUBLICEERDE DOCUMENTATIE ZOEKEN

We stellen eerst vast welke overheidsinstantie verantwoordelijk is voor de aangelegenheid. Daarna is het tijd om op zoek te gaan naar de door deze entiteit ter beschikking gestelde informatie. Er zijn heel wat soorten informatie, maar bepaalde informatie is belangrijker dan andere.

Om te beginnen is het vaak interessant om de akkoorden van de regering (of de meerderheid) te raadplegen, die in zekere zin de gang van zaken tijdens de zittingsperiode weergeven. Op die manier kunt u meestal achterhalen waarom een beslissing is genomen en waarom deze is uitgevoerd. Let goed op: net zoals bij partijprogramma's gaat het om een actieplan voor de zittingsperiode en niet om een verslag van wat er is bereikt. Regeerakkoorden beschrijven heel duidelijk wat er aan het begin van een legislatuur werd beloofd. Ze zijn daarom ideaal om niet nageleefde beloften, mislukte pogingen en onafgewerkte projecten van elke zittingsperiode te raadplegen.

Deze regeerakkoorden zijn direct te vinden op de site van de betreffende entiteit:

- Voor de federale overheid staat het regeerakkoord op www.belgium.be (typ 'regeerakkoord' in de zoekbalk).
- Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn de akkoorden en besluiten verzameld op de pagina https:// be.brussels/a-propos-de-la-region/gouvernementregional/accords-et-arretes
- Voor de regeringen van Wallonië en de Franse Gemeenschap zijn de akkoorden beschikbaar op hun respectieve sites. Ga voor de gewestelijke beleidsverklaring naar de pagina https://www.wallonie.be/fr/plans-wallons. De verklaring van de gemeenschapsregering vindt u op de website van de Federatie Wallonië-Brussel; http:// www.federation-wallonie-bruxelles.be/a-propos-de-lafederation/le-gouvernement/
- In Vlaanderen kunt u het regeerakkoord raadplegen in het Nederlands, maar ook in het Frans, op de site https://www.vlaanderen.be/publicaties. Typ 'akkoord' in de zoekbalk om het document te raadplegen.

Regeerakkoorden volstaan echter niet om een duidelijk beeld van een probleem te krijgen, vooral omdat de oppositie niet aan het woord komt. We moeten de parlementaire documenten bekijken en de documenten van de debatten raadplegen om een beeld te krijgen van wat onze vertegenwoordigers voorstellen in de raden en vergaderzalen. 'Bulletin van Vragen en Antwoorden', 'Voorstellen of ontwerpen van wetten of decreten', met daarin een toelichting (dus de bedoelingen en argumenten van de auteurs), 'Commissierapporten' over deze projecten of voorstellen, en tot slot 'Verslagen van plenaire vergaderingen'. Deze teksten zijn soms complex en technisch. Ze bevatten vaak meningen en argumenten die niet noodzakelijkerwijs in officiële communicatie worden opgenomen. Deze documenten zijn online beschikbaar op de websites van de betrokken instellingen, onder de rubrieken 'Documenten' of 'Parlementaire werkzaamheden'. Naast regeerakkoorden en parlementaire documenten publiceren politieke en bestuurlijke instellingen documentatie over thema's waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Het doorzoeken van de rubrieken 'Documenten', 'Actualiteit' of 'Publicaties' op de sites van deze instellingen kan soms ook interessante informatie opleveren. U kunt deze informatie ook vinden via sociale netwerken, op de profielen van deze instellingen. Helaas is niet alle informatie op sociale netwerken beschikbaar en is de informatie zeer ongelijk over de verschillende media verspreid.

DE PARTIJPROGRAMMA'S ZOEKEN

De partijprogramma's kunt u meestal terugvinden op de website van de respectieve partijen, die u meestal na een korte zoektocht op een willekeurige zoekmachine zonder problemen kunt terugvinden. We hebben nog enkele belangrijke aandachtspunten.

De partijen hebben meerdere niveaus - gemeentelijk, provinciaal, regionaal, federaal - en dus meerdere programma's. Let dus goed op naar welk programma u op zoek bent, het federale programma bevat weinig of geen interessante informatie over een gemeentelijk thema.

Partijprogramma's bevatten 'absolute' standpunten, die alleen geldig zijn vóór onderhandelingen. In werkelijkheid moeten partijen bij elke besluitvorming compromissen sluiten met andere partijen. Een programma bevat een ideaal plan van aanpak.

Naast partijprogramma's hebben leden van deze partijen ook andere projecten die interessant zijn om te raadplegen. De meeste politieke spelers hebben een persoonlijke website, blog of account op één of meer sociale netwerken die u kunt raadplegen om hun persoonlijke standpunten te ontdekken.

DOCUMENTEN VAN ORGANISATIES ZOEKEN

U kunt documenten van bepaalde organisaties zoeken door middel van thematische zoekopdrachten op zoekmachines, maar houd er rekening mee dat deze documenten niet op de eerste pagina's met resultaten verschijnen. U kunt twee strategieën gebruiken om deze documenten te vinden:

- Ga direct naar de sites van organisaties die deelnemen aan het debat;
- Gebruik de technieken uit 'Zoekmachines effectief gebruiken', en in het bijzonder de 'AND'-functie om te zoeken op een combinatie van thematische trefwoorden en type organisatie (bijv. 'vakbonden').

WETENSCHAPPELIJKE DOCUMENTEN ZOEKEN

Sommige van deze documenten zijn ook toegankelijk via zoekmachines (soms gewoon al door de term 'wetenschappelijk' aan de zoekopdracht toe te voegen), maar er zijn ook specifieke sites voor dit type documenten:

- https://www.worldcat.org
- https://www.researchgate.net
- https://scholar.google.com

Deze sites bieden toegang tot downloadbare versies van de teksten, indien beschikbaar.

ZOEKEN NAAR INFORMATIE VIA DE GESCHREVEN PERS

De geschreven pers is een uitstekende bron van informatie, meningen, argumenten en standpunten. U moet eerst en vooral bepalen welke gegevens u op de website van een krant gaat zoeken. U kunt uzelf best niet tot slechts één bron beperken om zeker te zijn van uw informatie. Let op, een artikel in de krant Le Soir kan een officieel bericht (Belga of dergelijke) zijn dat ook elders is gepubliceerd.

Let ook op de auteur van het artikel. In dit digitale tijdperk kunnen externe personen een bijdrage op perssites leveren. In dat geval moet u analyseren waar de betreffende bijdrage vandaan komt. Informeer tot slot ook naar het redactionele beleid van de geraadpleegde krant of het geconsulteerde tijdschrift. Het redactionele beleid heeft te maken met de gewoonten van een tijdschrift. Zo bent u op de hoogte van eventuele vooroordelen van auteurs bij het schrijven van hun artikelen.

Bij het zoeken naar informatie in de geschreven pers is de kans groot dat u artikelen vindt die zijn gereserveerd voor abonnees van het tijdschrift. Er is helaas geen andere oplossing dan een abonnement afsluiten, of een abonnement nemen op een platform waar artikelen uit tijdschriften worden gegroepeerd, zoals bijvoorbeeld Europresse.com. Informeer vooraf welke abonnementen uw organisatie heeft. Scholen en andere onderwijsinstellingen genieten vaak voorkeurstarieven.

U moet vooraf een lijst maken van tijdschriften die u wilt raadplegen, rekening houdend met het thema dat u onderzoekt. Vergeet zeker niet om gespecialiseerde kranten en tijdschriften te raadplegen. U kunt dan naar elk van de websites gaan en de in de site geïntegreerde zoekfunctie gebruiken of door secties navigeren.

ZOEKEN NAAR INFORMATIE MET BEHULP VAN ZOEKMACHINES

U doet vaak een beroep op een zoekmachine om informatie te zoeken in een tekst, een artikel of een andere bron. Er zijn verschillende zoekmachines, elk met verschillende voor- en nadelen. Naast de klassieke zoekmachines, die informatie zoeken op het hele internet, zijn er ook zoekmachines voor specifieke thema's of gebieden. Hieronder vermelden we enkele belangrijke zoekmachines.

GOOGLE, YAHOO EN BING

Deze drie zoekmachines zijn ongetwijfeld de meest gebruikte. Ze verschaffen zeer uitgebreide zoekresultaten zodat u snel en gemakkelijk informatie in de massa kunt vinden. Ze hebben ook enkele opvallende gebreken.

Om te beginnen verschaffen ze voornamelijk zogenaamd 'gesponsorde' resultaten. De eerste resultaten van een zoekopdracht zijn vaak advertenties, wat de objectiviteit van de informatie ondermijnt. Vervolgens tonen ze populaire resultaten, dat wil zeggen de meest bezochte

pagina's, met voorrang. Zo kunt u bovenaan de pagina relevante resultaten te zien krijgen, maar soms blijven interessante pagina's verborgen omdat ze minder vaak worden bezocht. Daarom moet u nauwkeurige trefwoorden en duidelijke zoekopdrachten gebruiken. Hieronder gaan we daar verder op in.

De meeste alternatieve zoekmachines gebruiken dezelfde algoritmen als deze bekende zoekmachines. Daarom hebben ze dezelfde gebreken.

ALTERNATIEVE ZOEKMACHINES

Lilo, Ecosia, Youcare ... De exploitanten van deze alternatieve zoekmachines zetten zich in voor een liefdadig en/of ecologisch doel. Ze doneren de opbrengsten van zoekopdrachten aan verenigingen (naar keuze van de gebruiker in het geval van Lilo) of ze gebruiken de opbrengsten om bomen te planten en het bewustzijn over ecologie te vergroten. Ze zijn meestal gebaseerd op de Bing-zoekmachine.

Qwant, DuckDuckGo ...: deze zoekmachines hebben als belangrijkste doel het beschermen van gebruikersgegevens. De zoekresultaten van deze zoekmachines zijn anoniem.

ZOEKMACHINES EFFECTIEF GEBRUIKEN

Bij een zoekopdracht met een online zoekmachine bent u vaak geneigd om een vraag te stellen zodat u zou doen tijdens een gesprek met een gesprekspartner. Dit werkt uitstekend voor zoekopdrachten naar feiten of zeer specifieke - en eenduidige - vragen zoals 'Hoe hoog is de Eiffeltoren?' of 'Hoeveel Nederlandstalige gemeenten zijn er in België?'. Het antwoord is dan gemakkelijk te vinden en verschijnt meestal tussen de eerste zoekresultaten. Bij het zoeken naar meningen, argumenten of omstreden informatie laat deze methode echter vaak te wensen over.

Onze zoekopdracht kan immers bijzonder uiteenlopende resultaten opleveren, afhankelijk van de formulering van de vraag, en een groot aantal woorden in de vraag verstoren de zoekopdracht. In plaats van een volledige vraag kunt u beter trefwoorden gebruiken, en enkele indicatoren om de vraag te verfijnen. De zoekopdracht wordt dan nauwkeuriger en het is gemakkelijker om de details ervan aan te passen. De vraag 'Waarom is 5G schadelijk?' verwijst bijvoorbeeld bijna uitsluitend naar sites die ervan overtuigd zijn dat 5g schadelijk is, terwijl de vraag '5G-gezondheid' meer genuanceerde resultaten oplevert.

DE INVLOED OP DE RESULTATEN

De meest commerciële en dus bekendste zoekmachines bieden websitebeheerders de mogelijkheid om zoekresultaten te kopen. Een webmaster 'koopt' één of meer trefwoorden, zodat hij zeker weet dat zijn website tevoorschijn komt bij een zoekopdracht naar dit woord. Daarom neemt u best geen genoegen met de resultaten op de eerste pagina's die vaak veel dergelijke resultaten bevatten.

Naast het nadeel van webmasters die trefwoorden kopen, tonen commerciële zoekmachines ook advertenties en aankondigingen. Het gaat vaak om de twee of drie bovenste resultaten op de eerste pagina van uw zoekopdracht. Deze resultaten zijn duidelijk gemarkeerd als advertenties. Ondanks alles zijn ze soms interessant, maar de gebruiker moet op zijn hoede zijn voor de objectiviteit van de informatie.

Ten slotte worden de resultaten beïnvloed door eerdere zoekopdrachten die op dezelfde computer of met hetzelfde trefwoord werden uitgevoerd. Een resultaat waarop eenzelfde gebruiker meermaals heeft geklikt zal prominenter naar voren komen bij toekomstige zoekopdrachten. Om dit te vermijden, kunt u uw zoekgeschiedenis verwijderen via de instellingen van uw favoriete zoekmachine of een privébrowser gebruiken.

DE TREFWOORDEN

Het gebruiken van trefwoorden bij het zoeken naar informatie klinkt misschien eenvoudig, maar u moet een paar belangrijke tips in gedachten houden. Zoekmachines zijn immers niet bekend met synonymie, homonymie en polysemie.

Moderne zoekmachines kunnen zoekopdrachten op basis van synoniemen uitvoeren, maar dit staat nog niet helemaal op punt. Tijdens een zoekopdracht moet u aandacht besteden aan eventuele synoniemen van het trefwoord, en de zoekopdracht verfijnen, of het trefwoord zo nodig wijzigen. Homonymie blijft echter een groot probleem. Een zoekopdracht naar de term 'staking' levert zeer uiteenlopende resultaten op, zoals praktijken van werkvolk, actuele gebeurtenissen, geografie en zelfs enkele historische figuren. De resultaten worden vaak voorgesteld op basis van 'relevantie'. Sommige zoekopdrachten verschaffen dan een resultaat dat niet overeenkomt met de term waarnaar u zocht, maar met een term die erop lijkt. Zo leidt een zoekopdracht naar VUB-politicoloog VUB Didier Caluwaert ook tot resultaten over de auteur Didier Van Cauwelaert.

Polysemie tot slot brengt hetzelfde soort risico's met zich mee. Meestal kunnen we gemakkelijk vaststellen dat een resultaat niet overeenkomt met de betekenis van het zoekwoord. Bij bepaalde zoekopdrachten moeten we echter bijzonder op onze hoede zijn. Het adjectief 'Amerikaans' verwijst bijvoorbeeld naar het Amerikaanse continent als geheel, maar het wordt ook vaak gebruikt om de betekenis tot de Verenigde Staten te beperken. Zowel de zoekmachine als de persoon die de zoekopdracht uitvoert kunnen met deze verwarring te maken krijgen.

De internetgebruiker gebruikt best een aantal zoekoperators om bepaalde van deze beperkingen te omzeilen.

DE ZOEKOPERATORS

Opmerking: de meeste van deze operators werken alleen in hoofdletters.

De woordvolgorde kiezen

De woordvolgorde is belangrijk: de zoekmachine heeft de neiging zich meer te concentreren op het eerste woord, pas daarna op het tweede, enzovoort.

'AND'/'EN'

Deze operator is bij de meeste zoekmachines niet essentieel. Bij gebruik van 'AND' gaat de zoekmachine op zoek naar de twee termen die de indicator verbindt. **Voorbeeld:** '5G EN gezondheid'. Zo toont de zoekmachine alleen resultaten die beide termen bevatten, terwijl '5G en gezondheid' zal leiden tot resultaten die slechts één van de termen bevatten als het resultaat populair is.

'OR'/'OF'

De zoekmachine zoekt naar alle resultaten die één van de woorden bevatten. Deze functie is handig wanneer u meerdere woorden voor hetzelfde begrip gebruikt, of wanneer u niet zeker weet welke term u precies zoekt.

Voorbeeld: reis OF vakantie in Europa

De '+' en '-' symbolen

Bij gebruik van de '+' of '-' symbolen moet de zoekmachine een woord aan de zoekopdracht toevoegen of resultaten verwijderen die een term bevatten. U hoeft alleen maar het gewenste symbool achter het woord van uw zoekopdracht te plakken en klaas is Kees.

Voorbeeld: 'kat' geeft miljarden zeer uiteenlopende resultaten: wakkere katten, slapende katten, katten met een hond, katten buiten ... Als u naar afbeeldingen van een slapende kat wilt zoeken en geen hond in de afbeelding wilt, typt u 'Kat +slaapt -hond'.

De aanhalingstekens

Met deze operator zoekt u precies naar de uitdrukking tussen aanhalingstekens. Deze functie beperkt de resultaten aanzienlijk, dus let op de spelling.

Deze functie is erg interessant bij het zoeken naar een specifiek citaat, het zoeken naar een persoon of een reeks woorden waarvan we zeker weten dat ze in een tekst of op een site voorkomen.

Voorbeeld: een zoekopdracht naar de woordgroep 'Ik heb een droom' met aanhalingstekens levert bijna uitsluitend resultaten op die verband houden met de beroemde toespraak van Martin Luther King. Zonder aanhalingstekens vinden we ook resultaten in verband met deze toespraak, maar ook resultaten van forums over slaap.

Inkorten

Deze techniek werkt misschien niet altijd perfect, maar het is wel een interessant hulpmiddel; we vervangen dan een deel van het woord door '*'.

Voorbeeld: als u onderzoek doet naar de onderwijswereld en u wilt naar de termen 'educatie' en 'educatief' zoeken, typt u gewoon 'educ*'.

'De joker'

Het kan gebeuren dat uw informatie onvolledig is, dat u een element mist; u kunt het dan vervangen door '*' in uw zoekopdracht.

Voorbeeld: Als u op zoek bent naar de datum van een evenement, bijvoorbeeld 11 september 2001, maar u weet niet zeker of het 11 september was, kunt u '* september 2001' invoeren.

Het bestandstype

Als u op zoek bent naar een bepaald bestandstype, een pdf- of docx-document, een afbeelding in jpeg- of pngformaat, of een video in MP4-formaat, kunt u de resultaten beperken tot dat type bestand. U hoeft alleen maar het commando 'bestandstype: xyz' toe te voegen, waarbij xyz voor het bestandstype staat.

Voorbeeld: als ik op zoek ben naar een pannenkoekenrecept in pdf, typ ik 'bestandstype pannenkoekenrecept:pdf'

Filters

Zoekmachines bieden ook filters aan. Ze helpen de weergegeven zoekresultaten te filteren tot de resultaten die overeenkomen met bepaalde criteria, bijvoorbeeld een datum of een taal.

Enkele voorbeelden:

U moet allereerst uw zoekopdracht goed afbakenen, dat wil zeggen nauwkeurig nadenken over het onderwerp waarover u informatie zoekt. De onderstaande voorbeelden zijn uitgevoerd op de Google-zoekmachine, maar andere zoekmachines zouden zeer gelijkaardige resultaten opleveren.

a. De 'terroristische aanslagen van 22 maart 2016'

- Als ik 'terroristische aanslagen België' zonder aanhalingstekens typ, krijg ik 672.000 resultaten.
- Door een '+' symbool voor België toe te voegen, houdt de zoekmachine alleen rekening met de resultaten in België, zo krijg ik 2240 resultaten. NB: de eerste pagina met resultaten is identiek, de zoekmachine toont immers de meest relevante resultaten als eerste.
- Als ik de datum '22 maart 2016' tussen aanhalingstekens zet, blijven er nog maar 616 resultaten over.

b. 'Amerikaans ruimteonderzoek'

- De 3 woorden in die volgorde geven me 111.000 resultaten
- De volgende zoekopdracht: 'ruimteonderzoek'
  +Amerikaans' geeft 13.100 resultaten
- De zoekopdracht: 'Ruimteonderzoek' +Amerikaans
  -Europa' geeft 1770 resultaten

Het is handig om stap voor stap te werk te gaan en de zoekopdracht gaandeweg te verfijnen om te voorkomen dat u resultaten verwijdert die toch interessant kunnen zijn. Let ook op dat u niet te specifiek bent: door in de eerste zoekopdracht de datum van 22 maart 2016 tussen aanhalingstekens te plaatsen, sluit u immers datums in de vorm '22-03-2016' uit.

ZOEKEN NAAR INFORMATIE VIA SOCIALE NETWERKEN

Politieke actoren, instellingen en partijen maken in toenemende mate gebruik van sociale netwerken om hun meningen, argumenten enz. te verspreiden. Het is daarom belangrijk om deze netwerken te raadplegen. Zo kunt u bepaalde informatie verkrijgen die soms moeilijk te vinden is. Veel politieke spelers becommentariëren het nieuws, geven hun mening of stellen argumenten voor op hun Facebook-, Twitter-, enz.-accounts. Soms is het interessant om hun profielen te raadplegen om hun persoonlijke standpunt te ontdekken. Let wel op, deze online posities zijn in principe alleen bindend voor de auteur, let dus op de status van de auteur.

U kunt op verschillende manieren naar een standpunt zoeken op sociale media. Op de eerste plaats kunt u de zoekfunctie van het netwerk gebruiken en de trefwoorden voor uw zoekopdracht invoeren. Deze methode levert niet altijd de gewenste resultaten op, maar het is een goed begin. Daarna gaat u naar de pagina van de persoon of instelling waarover u meer te weten wilt komen en zoekt u daar nauwkeuriger. Als het netwerk geen zoekfunctie heeft, kunt u de sneltoets 'ctrl+f' gebruiken en een trefwoord typen. Scroll in dit geval eerst tot een datum die u interesseert, de functie 'ctrl+f' zoekt immers alleen naar de geladen inhoud en werkt niet als u de pagina niet op de juiste datum hebt geladen.

TEKST VAN GEANALYSEERDE MEDIA-INHOUD

De volledige tekst: https://plus.lesoir.be/359643/article/2021-03-09/carte-blanche-la-suppression-desexamens-dans-lenseignement-secondaire-une

« La suppression des examens dans l'enseignement secondaire ? Une nécessité!' ('Examens in het secundair onderwijs afschaffen? Een noodzaak!) » (vrije vertaling van de originele Franse tekst) '

[Tekst toegevoegd door de redactie: Een leerling uit het zesde middelbaar stelt voor om de examens af te schaffen en de lessen langer door te laten gaan, dit vanwege de stress en het motivatieverlies van de leerlingen tijdens dit bijzondere jaar.]

Als klasafgevaardigde van het zesde middelbaar gaat er geen dag voorbij dat leerlingen mij niet vertellen over de dagelijkse evaluaties waarmee ze te maken krijgen. Elke dag ondergaan ze heel wat testen, wat weegt op hun geestelijke gezondheid. De gemoederen raken helemaal verhit als ik het onderwerp eindejaarsexamens aansnijd. Deze periode voor hun toekomst doorslaggevende periode zorgt voor heel wat spanningen.

Daarom leek het mij goed om de opmerkingen en vragen van de studenten te bundelen en de zorgwekkende achteruitgang van hun gemoedstoestand onder de aandacht te brengen.

EEN SITUATIE WAAROVER ZE GEEN CONTROLE HEBBEN

Tijdens mijn vele gesprekken met de studenten om me heen werd ik me bewust de mentale vermoeidheid die zij tijdens dit bijzondere jaar ervaren. Twee woorden blijven terugkomen als ik hen vraag om dit brede en complexe concept onder woorden te brengen. Ze spreken over (de) motivatie en stress. Het werk stapelt zich op in een situatie waarin de motivatie maar bliift afnemen. De immense hoeveelheid taken vormt een hoge berg die onmogelijk te beklimmen lijkt. De confrontatie met deze a priori onoverkomelijke beproeving bezorgt de studenten veel stress. Dit duidt op het begin van een vicieuze cirkel die de geestelijke gezondheid van jongeren negatief beïnvloedt. Stress is immers één van de oorzaken voor demotivatie die het schoolleven van jongeren negatief beïnvloedt. Jongeren voelen zich gevangen in een situatie waarover ze steeds minder controle hebben.

EEN MOTIVATIE DIE MET DE SECONDE AFNEEMT

Naast de immense hoeveelheid werk zijn er nog andere verklaringen voor het motivatieverlies bij jongeren. We moeten de situatie in twee principes opsplitsen: een gevoel van geborgenheid en exploratie ".

Jongeren zijn op de eerste plaats op zoek naar een gevoel van geborgenheid in hun omgeving, zoals de schoolomgeving, bijvoorbeeld door het aangaan van een gemoedelijke relatie met leerkrachten of klasgenoten. Pas daarna wil de student de wereld om zich heen gaan exploreren en verkennen, bijvoorbeeld door deel te nemen aan de cur-

sussen leerkrachten. Door de huidige gezondheidscrisis ervaren ze geen gevoel van geborgenheid, waardoor het aspect van verkennen en exploreren volledig verloren gaat.

BEHOEFTE AAN RELATIES EN BEGRIP

Daarnaast moeten jongeren ook de betekenis van hun leerproces begrijpen. Ze moeten het verband begrijpen tussen de vakken die ze bestuderen en het dagelijks leven. Dat is essentieel voor hun motivatie. Helaas lijden sommige leerkrachten zelf ernstig onder de situatie en de aanpassing aan hybride onderwijs, waardoor ze niet langer de tijd nemen om deze relatie tussen het leerproces en het dagelijks leven tot stand te brengen. Hierdoor neemt de motivatie van jongeren af.

De laatste factor heeft te maken met het principe van collectief samenzijn: in groep kunnen jongeren leren omgaan met pijn en hinder, en hun negatieve gevoelens kanaliseren. Gesprekken met andere studenten vormen een moment van rust, waardoor hun stressniveau afneemt. Tegenwoordig hebben studenten veel minder gelegenheid om samen te komen, een activiteit die hun geestelijke gezondheid nochtans ten goede komt.

HET NADERENDE EINDE VAN HET JAAR

Nu het einde van het jaar nadert, neemt de angst voor eventuele examens toe. Studenten zijn bang om niet te slagen en voor de eventuele impact op hun onderwijstraject. Ondanks hun ongerustheid lijken de studenten gelaten bij het idee van eindejaarsexamens. De jongeren zijn opnieuw één en al oor zodra ik voorstel om de examens te laten vallen en de lesperiode te verlengen. Vanwege de stress en het motivatiegebrek van de leerlingen tijdens dit bijzondere jaar lijkt het mij immers beter om de examens af te schaffen en de lessen langer te laten doorgaan? Is het niet beter om de periode die gewoonlijk aan evaluaties wordt besteed in te vullen met lessen om het niveau van de verschillende studenten op gelijke voet te brengen.

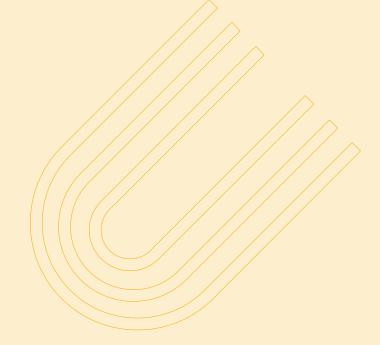
Bovendien lijkt het me gunstig dat alle leerlingen na de paasvakantie waarschijnlijk weer naar school mogen gaan. Dit alles natuurlijk wel op voorwaarde dat deze terugkeer niet wordt aangrepen om de tijdens het hybride onderwijs opgebouwde achterstand weg te werken en alsnog examens te organiseren, waardoor de druk op de studenten alleen maar toeneemt.

Ik maak me ernstig zorgen over de mentale gezondheid van de studenten moesten de examens toch gewoon doorgaan. Studenten die het al moeilijk hebben, lopen het risico in te storten voor de finish en ook bij studenten die de finish halen, zal dit niet zonder slag of stoot gaan.

EEN GEMEENSCHAPPELIJKE BEHOEFTE

Door deze aanhoudende crisissituatie, die het uiterste van iedereen vraagt, hebben zowel leerkrachten als studenten de behoefte om even op adem te komen. Daarom moeten we een onderscheid maken tussen essentie en bijkomstigheden. We moeten de aandacht van de jongeren tot het einde van het jaar vasthouden en hen helpen hun stress opzij te zetten door de examens te schrappen. Dit is voor hen een emotionele overbelasting die hun gelatenheid en vermoeidheid alleen maar erger maakt. Het zou ook beter zijn voor de leerkrachten. Op die manier kunnen ook zij het jaar rustig afsluiten.

Alleen door gesprekken, gezamenlijke acties en een samenwerking tussen leerkrachten/studenten kunnen we tot een oplossing komen die voor iedereen ideaal is.

[1] Mael Virat, Quand les profs aiment les élèves, Odile Jacob, 2019.